

Plan i program rada
Narodne knjižnice Virje
za 2019. godinu

Ur. br. 47/18
U Virju, 30.11.2018.

1. ULOGA NARODNE KNJIŽNICE

U UNESCO-vom Manifestu za narodne knjižnice postavljen je okvir za misiju narodnih knjižnica: „Narodna je knjižnica mjesno obavijesno središte, koje svojim korisnicima omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja i obavijesti.“

Službe se narodne knjižnice zasnivaju na jednakosti pristupa svima, bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, jezik ili društveni položaj. Posebne se službe i građa moraju osigurati za one korisnike koji se iz bilo kojeg razloga ne mogu služiti redovitim uslugama i građom (za pripadnike jezičnih manjina, osobe s tjelesnim oštećenjima, bolesnike u bolnicama ili zatvorenike, itd.). Zbirke i službe moraju obuhvaćati i sve vrste nositelja obavijesti i suvremene tehnologije. Visoka kvaliteta i primjerenost mjesnim potrebama i uvjetima od temeljne su važnosti. Građa mora odražavati tekuća kretanja i društveni razvitak te biti pamćenjem zavičaja.

Osnovana kao samostalna ustanova u ožujku 2007. godine, Narodna knjižnica Virje je kulturna i informacijska ustanova koja vrši usluge za stanovnike Virja i svih gravitirajućih okolnih mjesta, tj. područja cijele Općine Virje.

Narodna knjižnica treba zadovoljiti 85 % zahtjeva svojih korisnika, dok će ostale zahtjeve nastojati zadovoljiti građom i informacijama na razini regije i republike u okviru jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava Hrvatske.

Narodna knjižnica Virje nabavlja, stručno obrađuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu (knjige, časopise, novine, igračke, AV građu), omogućuje korisnicima pristup informacijama na internetu i igranje računalnih igara te ostale informacijske usluge. Sustavnom izgradnjom fonda koja je započela još 2007. godine nastoji se zadovoljiti potrebe korisnika različitih interesa, profesija i dobnih skupina.

Zbog toga se rad s korisnicima sistematizira u rad na zasebnim odjelima (odjel za odrasle, dječji odjel) na kojima su različiti sadržaji izdvojeni i zasebno prostorno oblikovani.

Narodna knjižnica vodi i zavičajnu zbirku i u tu svrhu istražuje, skuplja, obrađuje i pohranjuje raznovrsnu građu o povijesnom, ekonomskom i kulturnom razvoju njenog područja, kao i knjige autora iz našeg kraja.

Strukturu knjižnog fonda narodne knjižnice treba činiti u broju svezaka:

45 % beletristike

25 % znanstvene i popularno-znanstvene literature

27 % literature za djecu

3 % priručne literature

U svakoj narodnoj knjižnici mora biti dostupan određen broj naslova tekuće periodike. Uz lokalne i republičke dnevne listove potrebno je nabavljati i tjedni tisak, kao i izbor iz stručne i znanstvene periodike, te periodike za djecu i mlade.

U tekućoj godini prosječni standard prinova knjiga (kupnjom, darovima, razmjenom i otkupom) treba iznositi 200 knjiga na 1000 stanovnika, što za našu knjižnicu znači 900 svezaka knjiga u godini.

Suradnjom sa sredstvima javnog priopćavanja i putem vlastite internetske stranice o svojim programima i aktivnostima knjižnica redovito izvješćuje korisnike i ostale mještane Općine Virje i šire.

Naša se knjižnica uključuje u suvremene trendove pa postaje prostor, ne samo knjige, nego mjesto socijalne interakcije, kulturnog događanja i susreta s novim tehnologijama.

Stručnu i savjetodavnu službu obavlja Županijska matična služba Koprivnica koja se nalazi u knjižnici i čitaonici Fran Galović u Koprivnici. Uz stručne sastanke u Koprivnici ta je služba i spona s Ministarstvom kulture i ostalim relevantnim institucijama te vrši stručni nadzor rada naše knjižnice.

2. OSNOVNI PROGRAM

2.1. Rad s korisnicima

U Narodnoj knjižnici Virje želje i potrebe korisnika zadovoljavaju se nabavom tražene knjižnične građe (knjižne i neknjižne), organizacijom kulturnih i edukativnih programa, rješavanjem informacijskih upita, suradnjom sa srodnim ustanovama kroz organizaciju zajedničkih programa s ciljem poticanja čitanja i promoviranja knjižnice kao zajedničkog, svima dostupnog prostora.

Radno vrijeme za korisnike Narodne knjižnice Virje je 33 sata tjedno. Bolji kontinuitet usluge i korištenja; i daljnje prilagođavanje sati otvorenosti knjižnice za korisnike mora biti utemeljen na analizi potreba i navika korisnika i nekorisnika-mještana. U 2019. godini provodit će se detaljno anketiranje korisničke zajednice u i analiza posjeta na programe i aktivnosti (statistička analiza pokazatelja iz 2018. godine)

Zaposlena djelatnica, dipl. knjižničarka, ujedno je i ravnateljica knjižnice, a osim ravnateljskih zaduženja, obavlja i poslove informatora, katalogizatora, klasifikatora, organizatora, koordinatora i moderatora kulturnih i edukativnih aktivnosti i sl. Zaposleni djelatnik, pomoćni knjižničar obavlja poslove knjižničara ali i vođenje i razvoj Zavičajne zbirke, poslove na održavanju prostora i pripremi prostora za događanja, materijalnu obradu građe, zaštitu građe i administrativne poslove. Sedam sati tjedno predviđeno je za stručne knjižničarske poslove (koji se ne obavljaju u radu s korisnicima) kao što su: plan nabave, nabava građe, katalogizacija, uvođenje podataka o građi u računalo, signiranje, lijepljenje naljepnica, omatanje knjiga u zaštitne folije, smještaj na police i raspored građe, pospremanje vraćenih knjiga, dostava novina i pošte, poslovi vezani uz programsko, financijsko i administrativno vođenje knjižnice, nadzor nabave opreme, osmišljavanje, organizacija i koordinacija kulturno-edukativno-animacijskih aktivnosti), provođenje propisa o zaštiti na radu, zaštiti osobnih podataka, zaštiti arhivskog gradiva itd... Kako sedam sati nije dovoljno da se svi navedeni poslovi obave izvan radnog vremena za korisnike, oni se najčešće obavljaju paralelno.

Za 2019. u planu je:

nastavak formiranja knjižničnog fonda na temelju potreba i želja korisnika i u skladu sa Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 58/99) i financijskim mogućnostima knjižnice (zbirka knjiga, zavičajna zbirka, referentna zbirka, igračke)

- održavanje računala i uvođenje novih tehnologija
- rad s korisnicima i građom, rješavanje informacijskih upita, pomoć u korištenju knjižničnih usluga, upoznavanje s fondom putem izložbi građe
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za djecu
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za odrasle

Kako je u 2015. ukinuta članarina, u Mjesecu knjige i na druge datume važne za knjižnice (Dan knjige i autorskih prava, Međunarodni dan dječje knjige, Europski tjedan pismenosti., i sl.) provodit će se akcija „Dan bez zakasnine“. Korisnicima će biti omogućen povrat knjiga bez naplate zakasnine, kako bismo sačuvali integritet knjižnog fonda i izbjegli situacije u kojima knjižnica ostaje i bez građe i bez korisnika.

2.2. Nabava i obrada građe

Nabava knjižne građe (knjiga) i neknjižne građe (periodika, CD-i, DVDi, CD-romovi, igračke...) odvija se na svim odjelima i za sve zbirke.

Sredstva za nabavu građe od 2007. godine osiguravaju se u proračunima Općine Virje, Koprivničko-križevačke županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Najveći dio knjižnične građe Narodna knjižnica Virje nabavlja kupnjom, dio građe osigurava Ministarstvo kulture putem redovnih godišnjih otkupa, a mali dio knjižnica prima kao poklone fizičkih i pravnih osoba.

Knjižnica nabavlja dvanaest jedinica periodike (dnevne, tjedne, mjesečne, stručne, dječje, zabavne).

Posebna briga vodi se oko nabave za zavičajnu zbirku, što uključuje knjige koje se izdaju u Virju ili su im autori iz Virja i okolice. Ali i stručna građa koja govoreći o Podravini sadržajem obuhvaća i Virje. U zbirku se može uključivati i mape, diplomatske, magistarske i doktorske radove i zbornike te AV građu (video zapisi o događanjima u Virju i u knjižnici).

Sve poklonjenje i kupljene knjige se stručno obrađuju. Sva građa koja stiže u knjižnicu, prije nego što postane dostupna krajnjem korisniku, prolazi stručnu (katalogizacija, klasifikacija) i tehničku (inventarizacija, žiganje, ispis i lijepljenje barkod naljepnica, omatanje u zaštitnu foliju) obradu. Tek nakon obrade građa je „spremna“ za posudbu.

Katalog knjižnice može se računalno pretraživati u knjižnici, na web stranici knjižnice (www.narodna-knjiznica-virje.hr) i putem stranice www.virje.hr.

U 2019. planira se nabava:

- novih naslova beletristike za odrasle (30 %)
- novih naslova (ili dodatnog broja primjeraka) lektire za osnovnu i srednju školu, slikovnice, beletristika za djecu i mlade (30 %)
- popularno-znanstvenih naslova (10 %)
- referentne građe (10 %)
- neknjižne građe (10 %)
- periodike za djecu i odrasle (10 %)

2.3. Zaštita knjižne građe

U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe (NN 52/05) knjige je potrebno zaštititi od oštećenja i habanja namjenskom folijom. Tijekom 2019. godine nastavit će se s omatanjem novonabavljene građe u kvalitetne zaštitne folije za čiju će kupnju biti planirano izdvajanje financijskih sredstava. Korištenjem Neschen zaštitnih folija za knjige vijek trajanja svakog omotanog sveska uvelike je produžen, zbog čega se troši manje novca na nabavu/zamjenu uništenih knjiga.

Tijekom 2019. godine dotrajale i uništene knjige izdvajat će se radi redovnog godišnjeg otpisa.

Posebnu zaštitu zavičajne i druge građe od posebne vrijednosti – digitalizaciju, konzervaciju ili restauraciju moguće je provoditi samo u iznimnim slučajevima zbog visokih troškova (posebnim prijavama na natječaje za financiranje). Za 2019. godinu u planu je nastaviti rad na digitalizaciji hemeroteke iz regionalnih novina za koju se pressclipping radi kontinuirano od 2015. godine.

U toku 2019. obavit će se procjena stare građe i prikupljanje ponuda za digitalizaciju starih novina.

2.4. Kulturno-edukativna i animacijska djelatnost

Kako je trend struke i budućnost narodnih knjižnica postati prostorom socijalne, kulturne i informacijske interakcije, kulturno-edukativne i animacijske aktivnosti dobivaju na važnosti. Nova je uloga knjižnice da postane „dnevni boravak“ svoje zajednice i „treći prostor“ svojih

korisnika (nakon doma i radnog mjesta/mjesta obrazovanja). Suradnjom s ustanovama i udrugama te uključivanjem u njihove aktivnosti i programe Knjižnica će se uključiti u svakodnevni život zajednice i time postati jedan od nositelja promjena na društvenoj i osobnoj razini.

U 2019. godini za sve skupine korisnika i sve segmente javnosti ponudit će se raznovrsni programi:

- a) Putujuće priče – u suradnji s Dječjim vrtićem „Zrno“ - grupni posjeti i kratke edukativne aktivnosti provodit će se i u prostoru knjižnice i u prostorijama odgojnih skupina. Ova bogata suradnja se planira i provodi kontinuirano tokom pedagoške godine, a osim razvijanja svijesti o knjižnici, knjizi i važnosti čitanja, daje se velika podrška radu odgajateljica i maksimalno iskorištava zbirka dječjeg odjela.
- b) Programi za predškolsku djecu – programi za poticanje čitanja, održavati će se na dječjem odjelu knjižnice samo povremeno, a u program su uključeni predškolci i mlađi osnovnoškolci, te njihovi roditelji. S obzirom da se specifična zakonska situacija ovakvih pričaonica na nacionalnoj razini još uvijek nije razriješila i u 2019. godini voditelj radionica mora biti odgajatelj, vanjski stručnjak te se u skladu s tim planiraju i sredstva za intelektualne usluge
- c) Kreativne radionice za djecu i odrasle – provodit će se povremeno i prigodno u suradnji udrugama s područna Općine Virje, DV Zrno Virje i samostalno.
- d) Književni susreti i radionice – održavati će se povremeno u suradnji s nakladničkim kućama i regionalnim interesnim udrugama.
- e) Stručno-popularna predavanja – održavat će se povremeno (Noć muzeja 2019.) i u suradnji s udrugama (Udruga ROZE, Udruga Matice umirovljenika, Udruga vinogradara i drugi).
- f) Originalne izložbe i izložbe knjižnične građe – održavat će se povremeno i prigodno. (Mjesec hrvatske knjige, Martinjski dani, Noć muzeja 2019.). Opsežnijim tematskim izložbama građe, Knjižnica osigurava medijsku pozornost i dodatni sadržaj za korisnike pa će se ta praksa održavati i 2019. godine.

Knjižnica prati i važne obljetnice i datume značajne za knjižničku struku (Noć knjige, Dan narodnih knjižnica i sl.) ali i događanja u Općini Virje (Martinjski dani, Noć muzeja, Dječji tjedan i sl.) i 2019. uključit će se prigodnim programima u njihovo obilježavanje.

Najnaglašeniju edukativnu i animacijsku djelatnost knjižnica pruža svake godine u **Mjesecu hrvatske knjige** od 15. listopada do 15. studenoga. U tom vremenu se izmjenjuju

grupe predškolske koje se posjećuju knjižnicu i ponavljaju upoznavanje s knjižnicom, mogućnostima i sadržajima koje ima ona pruža. U knjižnici se održavaju satovi, radionice, susreti i pričaonice te javna predavanja i sadržaji za odrasle.

U 2019. godini plan je oživljavanje nekadašnjih knjižničnih programa te sređivanje i upotpunjavanje zavičajne zbirke Narodne knjižnice Virje.

2.5. ODRŽAVANJE POSTOJEĆIH RAČUNALA I NABAVA DODATNE OPREME

Od 2013. godine Narodna knjižnica Virje opremljena je s devet računala, od čega je sedam računala namijenjeno korisnicima. Sva računala imaju pristup internetu koji je besplatan za sve članove knjižnice. Računalna oprema mnogo se koristi, zbog čega se svake godine planira njeno održavanje, popravci i eventualne nadogradnje.

U 2019. godini nužno je obnoviti programska rješenja na računalima koja u ovom trenutku rade na zastarjelim Windows operativnim sustavima za koje više ne postoji podrška što ih otvara za viruse i kvarove. Potrebno je stoga na sva računala instalirati nova operativna i aplikativna programska rješenja. Za ovaj program informatizacije tražena su sredstva od Općine Virje i Ministarstva kulture. Koprivničko-križevačka županija ovakve programe ne sufinancira već niz godina.

Osim toga, kao i dosad, u 2019. Narodna knjižnica Virje planira izdvojiti određena financijska sredstva za održavanje i eventualne popravke postojećih računala te za obnovu licenci antivirusnog programa Nod32.

Kako bi knjižnica ostala u tijeku s tehnološkim promjenama potrebno je u nadolazećim godinama nabaviti i staviti na korištenje članovima knjižnice – tablete, gameing konzolu.

Brzo i učinkovito ažuriranje knjižničnih profila na društvenim mrežama i aplikacijama koje su dosad otvorene – Pinterest, Instagram, Facebook nije moguće ukoliko se za to ne osigura bolji mobilni uređaj za knjižničare.

2.6. Stručno usavršavanje

U okviru stručnog usavršavanja knjižničara podrazumijeva se praćenje stručne literature, praćenje rada drugih knjižnica, prisustvovanje stručnim skupovima i godišnjim skupštinama knjižničarskih društava, objavljivanje članaka u knjižničarskim časopisima (recenziranim i nerecenziranim), konzultacije i suradnja sa Županijskom matičnom službom te općenito suradnja i razmjena iskustava s kolegicama i kolegama.

U 2019. u planu su stručna usavršavanja, skupovi i sastanci:

- redovni sastanci ravnateljica narodnih knjižnica Koprivničko-križevačke županije s voditeljicom Županijske matične službe i županijskim predstavnikom iz Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i šport
- sudjelovanje na godišnjoj skupštini Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
- edukacije u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara i Županijske matične službe
- sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji knjižnica i knjižničarskih društava
- Završetak edukacije Boje, slova i slika u organizaciji Goethe Instituta Hrvatske koja je započela još 2017. godine (edukaciju u potpunosti financira Goethe Institut a pohađa je ravnateljica)

2.7. Ostali poslovi

Osim knjižničarskih poslova (zaduživanje i razduživanje građe, nabava i stručna obrada knjiga i neknjižne građe, formiranje zbirki, revizija, uvođenje novih knjižničnih usluga), knjižničarka/ravnateljica radi i druge poslove kao što su vođenje statistike, blagajnički poslovi, pisanje izvješća, planova i programa za Općinu Virje, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Koprivničko-križevačku županiju, usklađivanje poslovanja knjižnice s računovodstvom, upoznavanje javnosti s djelovanjem knjižnice, usklađivanje knjižnične dokumentacije s pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske itd.

3. PROGRAM ZA UNAPRJEĐENJE DJELATNOSTI

3.1. Djelatnici, stručni i ostali suradnici

Ravnateljica obavlja sve stručne poslove u knjižnici, vodi administrativno poslovanje knjižnice i planira i sudjeluje u financijskom poslovanju knjižnice.

Budući da se dodatni programi žele održati na trenutnom nivou profesionalizma, za provođenje programske aktivnosti i vođenje određenih programa knjižnica angažira vanjske suradnike koji su redom stručnjaci za poslove koje honorarno obavljaju u knjižnici. Voditelj pričaonice za predškolce mora biti suradnik odgovarajućih kvalifikacija - diplomirani odgajatelj predškolskog odgoja, s kojim se dogovara suradnja prema potrebi.

Suradnja s profesionalnim suradnicima s pedagoškim iskustvom planira se i u 2019. godini. Osim suradnika u pričaonicama, ovisno o organiziranim programima, knjižnica će angažirati i druge stručne suradnike odgovarajućih profila. U skladu s tim u 2019. će knjižnica planirati izdvajanje određenih financijskih sredstava za intelektualne usluge.

Angažmanom stručnih suradnika povećava se broj aktivnosti u Narodnoj knjižnici Virje koje korisnici prepoznaju kao vrlo kvalitetne. Uslijed toga raste broj korisnika knjižnice i raste kvaliteta knjižničnih usluga.

Prema Standardu za Narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj u odnosu na broj stanovnika Narodna knjižnica Virje treba imati jednog dipl. knjižničara i jednog pomoćnog knjižničara. Taj standard je zadovoljen, dok za potrebe održavanja prostora i vođenja računovodstva, dio poslova odrađuju zaposlenici Općine. Zbog opsega poslova to nije najučinkovitije rješenje.

3.2. Djelovanje izvan Virja

Kako je Narodna knjižnica Virje općinska knjižnica, njena misija je opsežnija od realizacije knjižničnog poslovanja za potrebe stanovnika mjesta Virje. Ruralni karakter i socijalna struktura područja zahtjeva da se programski nastoji doprijeti do ljudi kojima je knjižnica udaljena, nepoznata ili potpuno fizički nedostupna. Izlaskom iz knjižnične zgrade i oblikovanjem posebnih usluga te posebnih aktivnosti naša će knjižnica postati „knjižnica bez zidova“ i postati stvarni sudionik svakodnevnog života stanovnika na području Općine Virje.

U 2019. godini planira se organizacija prigodnih sadržaja u svim mjestima Općine Virje. Kontinuirano će se izrađivati promotivni materijali – plakati i letci – o događanjima u Knjižnici i distribuirati na frekventna mjesta ne samo u Virju nego i u okolnim mjestima.

3.3. Web 2.0. u službi promocije knjižnice

Razvoj web 2.0 alata i besplatnih on-line servisa i društvenih aplikacija, omogućio je knjižnicama da bez obzira na veličinu drže korak s tehnološkim napretkom.

Redovitim praćenjem knjižničarskih trendova moguće je identificirati i odabrati alate, aplikacije i društvene servise koji će se moći primijeniti u Narodnoj knjižnici Virje te je na taj način učiniti modernom i pristupačnom knjižnicom.

3.4. Događanja i zahvati u prostoru

Sadržaji i suradnje koje dosad imale najvećeg odjeka nastavit će se i u 2019. s tendencijom povećanja broja aktivnosti i programa a u skladu s mogućnostima Knjižnice. Planirani su već ranije opisani programi:

- kreativne radionice za djecu
- edukativne radionice za djecu
- sudjelovanje u nacionalnoj kampanji „Čitaj mi“ – pričaonica s kratkim kreativnim i edukativnim aktivnostima za djecu predškolske dobi, pružanje podrške roditeljima u stvaranju razvojno stimulativnog okružja za djecu, oblikovanje novog Kutića priča u prostoru knjižnice.
- književni susreti i drugi programi za djecu u suradnji s istaknutim nakladničkim kućama, Dječjim vrtićem „Zrno“ Virje i Društvo Naša djeca Virje.
- izložbena djelatnost
- manje prigodne izložbe uz obljetnice
- povremene kreativne radionice i književni susreti za odrasle
- organizirani obilasci i druženja u knjižnici u Mjesecu hrvatske knjige 2019. te prigodni programi u sklopu Mjeseca hrvatske knjige 2019.

Prilagođavanjem sadržaja i usluga korisnicima pokazala se potreba manjih prilagodbi prostora. U prostoru Odjela za odrasle, povećao se broj posjetitelja u čitaonici tiska ali i broj korisnika koji traže rad u tišini, s toga je u narednim godinama poželjno preoblikovati prostor čitaonice dnevnog tiska i odvojiti ga od individualnih čitateljskih radnih mjesta za tihi rad.

Na Dječjem odjelu započelo se prilagođavati prostor i namještaj oblikovanjem kutića priča za najmlađe i posebnog prostora za računala. Preostaje nabaviti stolice i naslonjače za kutić priča te police za izdvajanje STEM građe.

U tu svrhu u toku godine će se prikupljati ponude specijaliziranog knjižničnog namještaja.

v.d. ravnateljica Narodne knjižnice Virje

Ivanka Ferenčić Martinčić, dipl. knjižničar